

Uteksaminerte hovedfags- studenter våren 1995

Abelsen, Anette:
Nasjonsbygging, konfliktutvikling og statlig sammenbrudd. Tsjekkoslovakia 1918 - 1993.

Frøvik, Rune:
Hval og politikk. En studie av kommersielle fangstkvoter i regi av den Internasjonale Hvalfangstkommissjonen.

Isfeld, Sigmundur:
Sosialdemokrater og Selvstyre - Færøyene og Skottland.

Lindbäck, Espen Evjenth:
Ethnic Conflict in Africa: The Case of Nigeria.

Lindbæk, Jannik:
Integrating the difference? A study of the relations between development NGOs and the state in Norway and Britain.

Myklebust, Sverre:
Gatt og Uruguay - runda. To teoretiske perspektiv.

Måseide, Trude:
European Integration and Nationalism. - A Historical Institutional Analysis of Spain.

Olli, Eero:
Cultural Theory Specified - The Coherent, Sequential and Synthetic Individual Approaches.

Riseth, Jørn:
EF-domstolen og utviklingen av et Europeisk citizenship.

Skorpen, Ann-Mari:
Maoisme på norsk og svensk. Ei komparativ analyse av den norske og svenske ml-rørslas organisatoriske styrke og einskap på 70-talet.

Sæther, Gjermund:
Compulsion or polity? The formation of political units after the collapse of the Liberian and the Somali state.

Teigum, Hanne Marit:
Representasjon i en flerdimensjonal konfliktstruktur - en analyse av velgergrupper i Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Tenfjord, Alf Petter:
Co₂ saka: Økonomisk interessedepolitikk og miljøpolitiske målsetjingar.

Tuft, Eva:
Democracy and Violence. The Colombian Paradox.

Øyan, Torunn:
Norsk innvandringspolitikk 1975 - 1995. "Nasjonale og internasjonale faktorer betydning for utformingen av innvandringspolitikken.

No smiling please!

Dundee University's new departmental handbook reminds us that in 1989, the court decided "to adopt a policy banning smiling in all parts of the University..... except in areas specifically designated as smiling areas". It adds that it cannot identify these smiling areas centrally: this job falls to departments, which will also ensure that the policy is observed. A few individuals, who are not taking the policy seriously, laughingly believe that it stems from a computerised spell-check correcting a mis-spelling: "smiking" of "smoking".

(The Higher, 26/5-95)

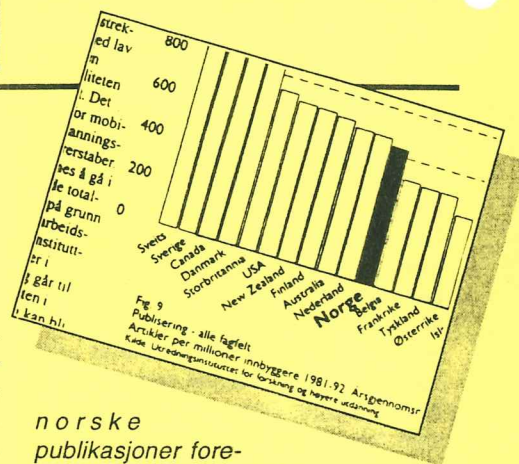
Forskningens Framtid: Strategirapport!

Norges publiseringen i antall artikler pr. kvadratmeter forskningskontorplass ligger noe lavere enn for de land det er naturlig å sammenligne oss med, mens antallet artikler pr. millioner anvendte bytes ligger klart under det man kunne forvente tatt i betraktning oppgraderingstakten av maskinparken. Utvalget er av den oppfatning at direkte virkemidler bør prioriteres som incentiv til å øke publiseringstakten innen alle fagfelt, men spesielt innen de prioriterte områder under programforskningen og støtteberettigede forskningsprogrammer under seksjonene i Rådet for Framtidig Forskning. Hovedutvalget er oppmerksom på de kryssende hensyn som det her er tale om, og legger derfor etter framlegg fra Landbruksområdets Utredningsinstitutt fram to forslag til virkemidler for å øke publiseringen, målt både pr. millioner innbygger og i forhold til månedlig middeltemperatur — de mål DOA vektlegger for internasjonal komparativ forskningsstatistikk.

Arealstøtten, bestemt som kronestøtte pr. publisert cm², foreslås som et nytt direkte virkemiddel for å øke publiseringen. Utvalget kunne ikke samles om støtte skal gis til brutto eller nettoareal, flertallsinnstillingen foreslår nettoareal innenfor de tekstdefinerte marger. Samtidig erkjennes de uheldige miljøkonsekvensene av forslaget og de konkurransevridende effektene til fordel for storskriftpublikasjoner denne støtten kan ha. For å bidra til kvalitetssikring av

SamPol aktuelt

Nytt prosjekt: Cand. polit. Rune Ervik, SEFOS/Institutt for sammenliknende politikk har fått et 3-årig dr. grads stipend fra forskningsprogrammet "Velferd og samfunn" under Norges Forskningsråd, Området Kultur og Samfunn. Stipendet løper fra september 1995. Prosjektets tittel er: "Den usynlige velferdsstaten: Fiskal velferd og skatteutgifter i komparativt perspektiv". Prosjektleder er professor Stein Kuhnle.

norske publikasjoner foreslår hovedutvalget derfor en selektiv støtteordning for **produksjonsopphør**, for å holde forskere borte fra publisering. Begge tiltak har vært benyttet med gode erfaringer i nasjonal eller internasjonal primærsektor. Konsekvensanalysen som er utarbeidet peker på at det første tiltaket forutsetter betydelig styrking av forskningsadministrasjonen. Midler tilsvarende 3,7 årsverk foreslås avsatt til utarbeiding av retningslinjer for støtten, inkludert regelverk for arealberegning. Kompetanse søkes her innhentet fra Norges Typografiske Oppmåling, det ledende nasjonale miljø for tekstlig arealberegning, opprettet med støtte fra Områdestyret for skriftkultur og kvartærgeologi. Nyopprettede utvalg for behandling av produksjonsopphør kan etter flertallets mening best innpasses i forskerkollegiale utvalg innenfor eksisterende timerammer for forskere. Hovedutvalget finner, etter avsetning av midler til gjennomføring av nevnte resultatorienterte tiltak, samt behandling av innkomne prosjektsøknader i nåværende runde, ikke å ha resterende midler å disponere til oppstart av forskningsbaserte prosjekter for inneværende år. Søkeme takkes for utvist interesse, og ønskes lykke til videre.

Institutt for sammenliknende politikk
Midlertidig adr.: Jonas Reinsgt. 19, 5008 Bergen
Tlf. 55 21 21 75/55 21 21 78
Fax. 55 32 28 44
Instituttstyrer:
Professor Stein Kuhnle
Kontaktpersoner:
Gerd Pettersen
Terese Zeil

3/95

Scandinavian Politics til Shanghai

I begynnelsen av november 1995 vil etter all sannsynlighet *the Nordic Centre* ved Fudan University (FU) i Shanghai bli offisielt åpnet. Institutt for sammenliknende politikk (ISP) vil høsten 1995 være ansvarlig for å gi kurset *Scandinavian Politics I* og et mindre kurs om *Political Culture: China and Scandinavia* ved FU, som noen av de første aktivitetene som vil starte opp i og med etableringen av senteret. Fra Fudan University er det meldt at ca. 60 studenter vil følge disse kursene. Det er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, og Bedriftsøkonomisk institutt som har ført frem til etableringen av Nordic Centre.

Prosjektets bakgrunn og ISP's rolle. Senteret skal i første rekke være et senter for utveksling av ulike aktiviteter, kurs og kulturell kunnskapsoverføring mellom nordiske og kinesiske studenter i en akademisk eller næringslivsorientert karriere. Ved siden av ISP's planlagte kursaktiviteter høsten 1995, planlegger BI et Management Program, og professor Harbsmeier, UiO, er ansvarlig for utgivelse av en norsk-kinesisk ordbok, m.m. Universiteter og høyskoler i de nordiske land er blitt invitert til å delta i oppbyggingen av *Nordic Centre*, og pr. begynnelsen av juni har nå 15 nordiske universiteter/høyskoler sagt seg interessert, og alle fem nordiske land er representert. Representanter for disse vil bli innkalt til et konstituerende råds møte i Oslo i slutten av august, der finansiering av driften fremover, typer av aktiviteter, styringsordninger, etc. vil bli drøftet. Senteret ved FU vil få plass i den helt nye, store bygningen til Center for American Studies, og vil om kort tid bli etablert med en daglig leder.

ISP har spilt en katalyserende rolle for materialiseringen av ideen om et *Nordic*

Centre. Den første kontakten mellom Fudan og ISP ble etablert på midten av 1980-tallet av førsteamanuensis Torstein Hjellum. Han besøkte Department of International Politics (DIP), og ga forelesninger der. På grunnlag av dette besøket ble to av lærerne ved DIP - Chou Li og Zhu Qianwei - invitert til hver sine 3 måneders gjesteopphold ved ISP i 1987-88. Ved et delegasjonsbesøk fra Fudan i mai/juni 1989 var det meningen å formalisere samarbeidet mellom UiB og FU, men under besøket i Bergen skjedde massakren på Tiananmen Square. Dette førte til at tanken om et formelt samarbeid måtte legges på is, men professor Stein Kuhnle ble invitert til å holde forelesninger om skandinavisk politisk utvikling ved FU våren 1990, og fikk av Det norske Universitetsrådet dispensasjon til å reise i denne perioden med akademisk boikott av Kina. Under dette besøket ble det også knyttet kontakt med FU's Center for American Studies (som i mai 1995 feiret 10-års jubileum). Senere har ISP's kontakt med FU vært holdt ved like gjennom kortere forelesningsvisitter (v/Hjellum og Kuhnle) ved FU.

Høsten 1992 fikk UiB v/ISP på ny en henvendelse fra FU (denne gang ved Institute of World Economy) formidlet via den norske ambassaden i Beijing, om et forslag om å etablere et Center for Nordic Studies. ISP responderte raskt og positivt, og UiB bevilget kr 10.000 til innkjøp av bøker på engelsk om skandinaviske forhold til et senterbibliotek (gaven ble overrakt først i februar 1995).

En konkretisering av prosjektet skjedde først i november 1994 da den nye rektor ved FU, Fujia Yang, besøkte Oslo for å delta på en konferanse. Fra 1992 til 1994 hadde Norges Forskningsråd og Institutt for statsvitenskap v/UiO delegasjonsreiser til Kina og besøkte FU, og sørget for at ideen ble holdt levende. Under oppholdet i november 1994 fikk rektor Yang møte representanter fra UiO, BI, og UiB (Stein Kuhnle og rektor Ole Didrik Lærum). I desember nedsatte samarbeidsutvalget mellom UiO og BI, etter kontakt med UiB, et ad-hoc utvalg bestående av professor Kjell A. Eliassen (BI,

Senter for europeiske studier), leder, professor Christoph Harbsmeier, UiO, Institutt for øst-europeiske og orientalske studier), direktør Sigrid Holtermann (UiO, Internasjonal avdeling), og professor Stein Kuhnle (UiB, styrer v/ISP). Dette utvalget, «Fudan-utvalget», har siden arbeidet videre med planene om et nordisk senter ved FU. UD ga etter søknad i februar 1995 støtte til et forprosjekt over sin Asia-plan. Utvalget hadde, under ledelse av UiBs rektor Lærum (og universitetsdirektør Kåre Rommetveit og forskningsdirektør Kristen Haugland), i midten av februar møter i Shanghai med representanter for rektoratet og flere institutter ved FU i Shanghai, og undertegnet et *Memorandum of Intent* og et *Memorandum on the planned Scandinavian Centre at Fudan University*.

På grunnlag av disse dokumentene planlegges nå høstens aktiviteter ved FU.

Senteret vil bl.a. kunne tjene som et serviceorgan for norske studenter som vil lære kinesisk språk eller om kinesisk politikk og samfunn. ISP vil trekke Institutt for statsvitenskap, UiO, og andre statsvitenskapelige miljøer i Norden inn i utviklingen av det videre samarbeidet omkring *Nordic Centre* ved Fudan University. Også andre fagmiljøer ved UiB vil kunne gjøre seg nytte av senteret. Blant Kinas ca. 1000 universiteter hører Fudan University til i gruppen blant de tre beste og viktigste.

Dette er den nye bygningen til de samfunnsvitenskapelige fagene ved Fudan University. Department of International politics holder til her.

Informasjon om Fudan University kan finnes på Internett under adressen: <http://www.cs.wisc.edu/mshen/fudan.html>

Gjesteforskere

Christine Ingebritsen

lives in Bergen's sister city, Seattle Washington, where she teaches Scandinavian Politics at the University of Washington. Ingebritsen received her doctorate in political science in 1993 from Cornell University. As a participant in the UW-UiB exchange program, she successfully escaped from her administrative and teaching duties and was asked to complete a draft of her book manuscript *From Autonomy to Integration: Nordic Responses to International Change* during the spring of 1995. In the book, Ingebritsen offers an explanation for patterns of European integration in the North. Interactions with Lauri Karvonen, Stein Kuhnle, Ulf Lindström and Lars Svåsand were particularly helpful during her stay in the Department. Ingebritsen (who has ancestral "roots" in Lærdal) looks forward to welcoming her ISP colleagues to Seattle, and hopes to strengthen the institutional and personal connections between political scientists in the two sister cities.

Dr. Mark Haugaard

Senior Research Fellow and College Lecturer for the past four years. Currently visiting Sam.Pol. as a Research Scholar.

My research spans the area where normative political theory and social theory converge and overlap. When I began my research as a Ph.D. student it was as a normative political theorist. I was interested in power from the perspective of democratic theory. However, pretty soon I realized that the difference between power and structural constraint, which is normatively important, could not be answered purely from within the parameters of that perspective. This represented the beginning of my interest in social theory and, in particular, in the work of Anthony Giddens. The central

issue became how to analyse the relationship between individual agency, power and structural constraint. An edited version of the Ph.D. was published as *Structures, Restructuration and Social Power* (Avebury 1992).

Currently I am working on a new book *The Constitution of Power*. While I still retain an interest in the whole area of power and structure, the primary emphasis of this work is upon the relationship between power and knowledge. The 'traditional' (Marxist) theorization of power and knowledge has been in terms of ideology. In the analysis of ideology, power is perceived of as distorting and obscuring truth. According to this perspective, Marx revealed how, as a field of knowledge, bourgeois economics reflected power relations within capitalism. Over time, as the firm rock of undistorted and unculturally constituted knowledge has gradually been undermined in social and political theory, the ideology hypothesis has become untenable. This raises a number of interesting issues: what exactly is the relationship between power and knowledge? If there is no knowledge without power, how do we make normative judgements? In multicultural societies, how do we resolve conflicts? In my work these questions are analysed and answered at the microlevel - in terms of the shared 'taken for granted' knowledge which social actors have. These and other issues of power and knowledge have been central to my work in Bergen.

By way of closing, I would like to take this opportunity to thank the University of Bergen for their generosity in offering me a research fellowship and special thanks to the Department of Comparative Politics for the hospitality shown to me. My time here has been, and still is, even more valuable and rewarding than I could ever have imagined.

Ny bok

Kvinner i nordisk politik

Antologin *Women in Nordic Politics. Closing the Gap* har nyligen utkommit på förlaget Dartmouth i England. Den är regierad av Lauri Karvonen och Per Selle, och tre andra stabsmedlemmar vid Instituttt for sammenliknende politikk (Einar Berntzen, Ulf Lindström och Nina Raaum) medverkar i boken. Den har tillkommit inom ramen för ett långvarigt och fast nordiskt forskarsamarbete, som producerat en rad antologier inom komparativ nordisk politik. Boken har ambitionen att täcka in så mycket som möjligt av förändringarna i kvinnors

SamPol aktuelt

ställning i nordisk politik under de senaste decennierna. Den är därför starkt förankrad i ny empirisk forskning. Tematiskt behandlar de femton kapitlen partier och väljare, fackföreningar och andra organisationer, offentliga institutioner samt attityder och symboler. De två första kapitlen är av introducerande översiktskaraktär, medan det allra sista kontrasterar Norden mot en helt annan kulturell kontext, nämligen Nicaragua. Även om variationer mellan politikområden och länder i någon mån finns, förmedlar boken dock ett intryck av en mycket stark kvinnlig frammarsch under de senaste två-tre decennierna. Förändringen är i själva verket så dramatisk, att det förefaller svårt att argumentera för ett marginaliseringsperspektiv som basis för den teoretiska förståelsen av kvinnors ställning i nordisk politik. Trenden mot att betona kvinnor och deras politiska representanter som aktörer med ett reellt inflytande får alltså stöd i de data boken bygger på. Kvinnors frammarsch tonar fram som ett permanent inslag av fundamental betydelse för politik i Norden.

Lauri Karvonen & Per Selle, eds., *Women in Nordic Politics. Closing the Gap*, Aldershot, Hampshire 1995: Dartmouth, 404 s., £ 39.50, ISBN 1-85521-533-0. Lauri Karvonen

Eksamen våren 1995

30 kandidater avla grunnfagseksamen

52 kandidater avla mellomfagseksamen

5 kandidater tok udelt mellomfagseksamen

14 kandidater tok H1-Metode

36 kandidater tok H2/H3 eksamen

15 kandidater har avlagt avsluttende hovedfagseksamen

22 kandidater tok eksamen i Scandinavian Politics Part I

13 kandidater tok eksamen i Scandinavian Politics Part II

Foto: Bergens Tidende

Stein Rokkans samling av bøker og arkivmateriale er nå tilgjengelig for forskere

Stein Rokkan (1921-1978) er den norske statsviter som har oppnådd størst internasjonal anerkjennelse. Han hadde en framtrødende posisjon som samfunnsforsker, han spilte en avgjørende rolle i oppbyggingen av SV-fagene i Bergen og han var en drivkraft i utviklingen av internasjonal komparativ forskning. Han var knyttet til Universitetet i Oslo 1951-56, og Instituttt for samfunnsforskning 1951-60. Siden var han i Bergen, som forskningsleder ved Christian Michelsens institutt 1958-1967, og fra 1967 som professor ved det nyopprettede Sosiologisk institutt, som fra starten var organisert som et stort paraplyinstitutt for de fleste samfunnsfagene. Da instituttet ble splittet i enkeltfag, fortsatte Rokkan som professor i sammenliknende politikk. Han ble gjesteforsker og gjesteprofessor ved flere utenlandske universiteter, blant dem Yale. Han hadde en rekke ledende verv i norsk og internasjonalt forskningsmiljø. Bl.a. var han en av initiativtakerne til European Consortium for Political Research, ECPR, og var leder der fra opprettelsen i 1970 til 1976, og han tok initiativet til Norsk Samfunnsvitenskapelige Datatjeneste, NSD, og var direktør der fra starten i 1975 til 1979. Hans egne forskningsarbeider er stadig under utgivelse både i Norge og internasjonalt.

Stein Rokkan etterlot seg mange fagbøker og et stort arkivmateriale fra sitt virke som forsker og universitetsmenneske. Med ønske om å hedre minnet om den første professor i sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen, og å støtte forskning og kontakt mellom forskere innen sammenliknende politikk og beslektede fag, do-

nerte Stein Rokkans familie samlingen av bøker og arkivalia til Universitetet i Bergen. Rådigheten over samlingen ble lagt til Instituttt for sammenliknende politikk.

Samlingen ble i en del år oppbevart under vanskelige forhold, det var ikke ressurser verken til en skikkelig orden eller til tilfredsstillende lokaler. Samlingen var i prinsippet utilgjengelig. I 1990 var samlingens fysiske forfatning så truet at instituttet måtte slå alarm. I årene etterpå er boksamlingen skilt ut og overført til UBBSV, der bøkene nå er tilgjengelige og kan komme interesserte til nytte. Bøkene er satt inn i den alminnelige boksamlingen, men man kan fremdeles få en oversikt over hvilke bøker som inngår i Stein Rokkans boksamling. Arkivaliene er blitt rengjort, ordnet og begrenset på forsvarlig vis, og det er utarbeidet en katalog over hele materialet. For å sikre at arkivet blir oppbevart under betryggende forhold, har instituttet deponert Stein Rokkans arkiv på Statsarkivet i Bergen. Det falt naturlig å kontakte Statsarkivet, ikke bare på grunn av deres arkivfaglige ekspertise, men også fordi Statsarkivet har ansvar for å motta eldre arkivmateriale fra statsinstitusjoner, deriblant Universitetet. Institutttet har beholdt rådigheten over Stein Rokkans arkiv, og forskere som ønsker tilgang til materialet må søke instituttet om det. Interesserte henvender seg på Statsarkivet for å få søknadsskjema og samtidig underskrive de nødvendige taushets- og varsomhetserklæringer.

Dette betyr at det er åpnet en ny rik kilde til en lang rekke forskjellige studier: i Stein Rokkans forfatterskap, instituttets

SamPol aktuelt

historie, utviklingen av SV-fagene i Bergen, datatjenesten, utviklingen av statsvitenskapen i Norge, Stein Rokkan og det internasjonale samfunnsvitenskapelige miljø, hans store tverrnasjonale prosjekter og innsats i internasjonale organisasjoner og institusjoner - for å nevne noen muligheter.

Katalogen er tilgjengelig til gjennomsyn ved Statsarkivet og ved Instituttt for sammenliknende politikk.

Anne-Hilde Nagel 12.6.95.

Dr. disputas

Gunnar Grendstad

disputerte den 9. juni for dr. polit.-graden med avhandlingen:

"Classifying Cultures"

Kultur gir mennesker mening og sammenheng i tilværelsen. Men samtidig som en enkelt kultur forener dem som deler denne kulturen, finner vi konflikter mellom ulike kulturer både innenfor og på tvers av ulike land. Kultur blir derfor viktig for å forstå meninger og handlinger i samfunnet og kan utfylle tradisjonelle forklaringer av politikk. I sin avhandling, anvender Gunnar Grendstad ny teori og identifiserer bl. a. sammenhenger mellom kulturer og miljøvernengasjement, og mellom kulturell dominans og politisk lederskap.

Personalialia: Grendstad er født i Kristiansand 1960. Han har hovedfag i sammenliknende politikk fra Universitetet i Bergen og har tidligere arbeidet ved Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste. Fra 1991 har han vært engasjert ved Norsk senter for forskning i ledelse, organisasjon og styring (LOS), først som stipendiat og siden som forsker. Han har også hatt forskningsopphold ved University of California, Berkeley. Fra 1. 8. 95 er han engasjert som midlertidig førsteamanuensis ved Instituttt for sammenliknende politikk.